

WET- EN REGELGEVING GEBRUIK GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN BUITEN DE LAND-EN TUINBOUW

Toolbox niet-landbouw

WAT ZIJN GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN?

Gewasbeschermingsmiddelen bevatten werkzame stoffen (chemisch, plantaardig of micro-organismen die worden toegepast om planten te beschermen tegen ziekten, plagen en onkruiden. Deze middelen kunnen ook toegepast worden tegen (on)kruiden tussen de verharding of in het groen.

MAG IK GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN BUITEN DE LAND- EN TUINBOUW GEBRUIKEN?

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is in Nederland geregeld via twee sporen. Een middel moet voor gebruik zijn toegelaten door het *College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden* ([Ctgb](#)). Als tweede kan de overheid met wet- en regelgeving voorwaarden en beperkingen stellen aan het gebruik. Vanaf 1 november 2017 is het professionele gebruik van gewasbeschermingsmiddelen -buiten de land- en tuinbouw- niet toegestaan (uitzonderingen daargelaten). Dit is vastgelegd in het *Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden* ([Bgb](#)), en verder uitgewerkt in de *Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden* ([Rgb](#)). Alle middelen die ingezet worden voor gewasbeschermingsdoeleinden (zoals ook zout, azijnzuur of chloor) vallen onder het verbod. Biociden (bijvoorbeeld houtbeschermingsmiddelen) vallen niet onder het verbod tenzij het eigenlijke gebruik voor gewasbescherming is.

WAAROM EEN GEBRUIKSVERBOD?

De achtergrond van de deze wetgeving is de bescherming van mens, dier en milieu, waaronder kwaliteit van het oppervlaktewater. Het Nederlandse beleid is daarom gebaseerd op het terugdringen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen als er geschikte alternatieven zijn. Deze beginselen komen voort uit de *Europese richtlijn duurzaam gebruik pesticiden* ([2009/128/EG](#)). Het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de land- en tuinbouw is beperkt tot gebieden en omstandigheden waarin geen voldoende alternatieven beschikbaar zijn.

WIE MOGEN GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN TOEPASSEN?

Er is onderscheid tussen een particuliere en een professionele gebruiker.

⊙ **Particuliere gebruiker: vrijgesteld van verbod**

Dit is bijvoorbeeld de burger die in de eigen tuin onkruid bestrijdt. De particuliere gebruiker mag gewasbeschermingsmiddelen gebruiken, maar alleen die middelen waar op het etiket vermeld staat dat deze middelen voor particulier gebruik zijn toegelaten.

⊙ **Professionele gebruiker: verbod met uitzonderingen**

Dat is iemand die beroepsmatig gewasbeschermingsmiddelen toepast.

WAT ZIJN DE UITZONDERINGEN OP HET VERBOD?

Een aantal situaties is uitgezonderd van het verbod, daarvoor hoeft *geén* ontheffing te worden aangevraagd. Wel dient u handhavers uit te kunnen leggen dat u aan de vereisten voldoet (z.o.z.), anders volgt een boete. Ook moet het middel dat is toegepast, toegelaten zijn voor professioneel gebruik – een hovenier mag dus géén middelen toepassen die alleen zijn toegelaten voor particulier gebruik.

NOODZAKELIJK VOOR VEILIGE EXPLOITATIE

Bijvoorbeeld waar het gebruik van open vuur of draaiende motoren niet is toegestaan. Zie voor de volledige lijst met uitzonderingen de Rgb (Artikel 8.2).

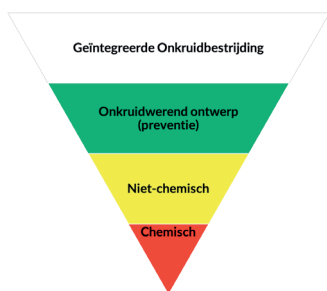
NOODZAKELIJK VOOR BESCHERMING VAN MENS, DIER OF MILIEU

Zoals de bestrijding van schadelijke invasieve soorten (*ambrosia*, *buxusmot*). De lijst met uitzonderingen wordt periodiek aangepast en is te vinden in de Rgb (Artikel 8.3), de Unielijst van verordening 1143/2014/EG en de lijst met schadelijke (quarantaine) soorten uit bijlage 1 en 2 van de Europese Fytorichtlijn (2000/29/EC).

SPECIFIEKE TERREINEN VOOR SPORT EN RECREATIE

Op het bespeelbare deel van sportvelden, op een beperkt aantal typen recreatieterreinen en op bepaalde botanische tuinen mogen gewasbeschermingsmiddelen nog professioneel worden gebruikt. Zie de Rgb (Artikel 8.4) voor de actuele lijst met uitzonderingen.

Met de brancheorganisaties in de sport- en recreatiesector zijn Green Deals afgesloten met het doel een volledig chemievrije plaagbestrijding in 2020.

GEBRUIK GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN BIJ UITZONDERINGEN

De volgende voorschriften beperken -verplicht- het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij de uitzonderingssituaties:

- ⊙ Geïntegreerde onkruidbestrijding (IPM, zie afbeelding links);
- ⊙ Bewijs van vakbekwaamheid (spuitlicentie), verstrekt door [Bureau Erkenningen](#);
- ⊙ Verplicht bijhouden van een gewasbeschermingsmonitor en middelgebruik;
- ⊙ Gebruiksvoorschriften op het etiket (zoals Duurzaam OnkruidBeheer ([DOB](#)) op verhandingen).

HOE IS DE HANDHAVING GEREGLD?

De NVWA voert controles uit bij hoveniers, groenaannemers, gemeenten en bedrijfseigenaren. Locaties worden bezocht, afstervende planten bekeken (bij twijfel worden bladmonsters genomen en geanalyseerd op werkzame stoffen), en administratieve controles uitgevoerd. Bij overtredingen kunnen boetes worden opgelegd. Ook particulieren die niet toegelaten stoffen gebruiken riskeren een boete. “In 2017 werd bij meer dan de helft van de inspecties op verharde (bedrijfs)terreinen een overtreding geconstateerd.”, aldus de NVWA.

WAAR VIND IK MEER INFORMATIE?

- ⓘ www.OnkruidVergaat.nl
- ⓘ www.Schoon-Water.nl/forum
- ⓘ Bgb: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0022530/2018-07-01>
- ⓘ Rgb: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0022545/2019-01-01>
- ⓘ Verordening 2009/128/EG: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32009R1107>
- ⓘ Ctgb: www.ctgb.nl
- ⓘ NVWA, Unielijst exoten: www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten
- ⓘ Europese Fytorichtlijn 2000/29/EC: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32000L0029>
- ⓘ Bureau Erkenningen: www.erkenningen.nl/Portals/1/20100104%20folder_NL.pdf?ver=2010-09-14-163407-707
- ⓘ DOB: www.wur.nl/nl/Onderzoek-Resultaten/Projecten/DOB-verhandingen/DOB-2.0-Shortlist.htm

COLOFON

Met de kaarten ontwikkeld in het toolboxproject wil het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat met een eenduidige boodschap zowel professionele gebruikers buiten de land- en tuinbouw als particulieren ondersteunen bij het chemievrij groenbeheer en het verminderen van de emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar het milieu. Er zijn kaarten beschikbaar met maatregelen voor de verschillende situaties.

Maart 2019. www.onkruidvergaat.nl